

Keinotekoinen Hyvinvointi

Vaikka kadulla tapaamastamme kymmenestä henkilöstä yhdeksän on niin huonossa taloudellisessa asemassa että ikinäkään tavallinen pankki ei usko heille luottoa, niin siitä huolimatta pieninä lainoina annetaan Amerikassa vuosittain noin 2,600,000,000 dollaria. Tämän lisäksi vähittäismaksujärjestelmän kautta tehdään 4,000,000,000 dollarin velka vuosittain. Amerikan teollisuuskeskuksissa keskimäärin yksi jokaisesta kahdesta perheestä ottaa lainan joka vuosi.

YLEENSÄ on tunnettua että tuotantoa suurelta osalta pidetään käynnissä yhden tai toisenlaisen luottojärjestelmän avulla, sillä tuotannolla on taipumusta laajentua suuremmaksi kuin mitä tuotantolaitoksien omistajain pääomat edellyttäisivät. Mutta, vasta viimeaikainen ilmiö on se, että myöskin kulutus pyrkii velkaantumaan.

Tämä uusi ilmiö on amerikalaisen suurtuotannon synnyttämä. Se on astunut esille melkein kenenkään huomaamatta. Aivan samoin kuin pilvenpiirtäjä nousee ylös korkeuksiin muutamassa kuukaudessa, niin on luottosysteemikin ilmaantunut yhtäkkiä monipuolistuttamaan amerikalaista yhteiskuntaelämää.

Yhtenä tämän uuden ilmiön oimaisuutena on se, että kapitalistisen järjestelmän varsinaiset rahalaitokset, pankit, eivät kyenneet soveltautumaan tähän uuteen tilanteeseen. Kokonaan uusia järjestöjä muodostui tyydyttämään uusien olosuhteiden synnyttämää tarvetta.

Muutamast näistä uusista luottojärjestöistä ovat koko maata käsittäviä ketjuja jotka tekevät liikettä miljoonien ihmisten kanssa. Toisia on pienempiä yhtymiä ja sitten on yksilöitä jotka harjoittavat rahanlainausta pienemmässä määrässä. Yksistään pääoman suuruudellakin mitattuna näiden uusien organien tärkeyttä, on heillä sängen tärkeä asema nykyisessä yhteiskuntaelämässä. Heillä on yhtä paljon sijoitettuna pääomaa kuin on rauta-, teräs- ja puutavarateollisuudessa yhteensä ja enemmän kuin kirjapaino-, puku-, paperi-, leipomo ja tupakkateollisuudessa yhteensä.

Huomattavammin tämänlaista liikettä harjoittavat vähittäismaksuyhtiöt. Nämä ovat niitä jotka ovat tehneet automobiilienkin vähittäismaksulla ostamisen mahdolliseksi. Nä-

mä yhtiöt antavat vuosittain 4,000,000,000 dollaria luottoa. Automobiilien ostajat ovatkin heidän huomattavampia liiketuttaviaan. Heille antamansa vuosittainen luotto on 2,300,000,000 dollaria. Seuraavana järjestyksessä ovat huonekalujen vähittäismaksulla ostajat. Tällaisia yhtiöitä on nykyään 1,500, joista automobiilialalla yksinään 850 yhtiötä. Nämä yhtiöt antavat luottoa melkein kaikkien esineiden ostamiseksi jotka vaan ovat sitä laatua että ne kestävät niin kauan että maksu on suoritettu.

General Motors Acceptance Corporation on suurin ja tyypillisin näistä yhtiöistä. Se on General Motors Corporatsionin alayhtiö ja se rahastaa kaikkia oman yhtiönsä tehtaissa valmistettujen tuotteiden vähittäismaksulla ostamista.

The Commercial Investment Trust Corporation on toiseksi suurin. Sillä on haarakonttoreita ulkomaillakin joista yksi on Saksassa, toinen Ranskassa ja kolmas Skandinavian maissa. Sillä on myöskin omat konttorinsa Argentinassa, Braziliassa, Cubassa ja Porto Ricossa. Yhdysvalloissa sillä on 99 haarakonttoria. Se toimii pääasiallisesti automobiilialalla, mutta myöskin piano- ja radio-aloilla.

Lupakirjattomat lainaajat. Tähän ryhmään kuuluu kaikki koronkiskurit sekä kaikki ne jotka lainaavat rahaa ilman valtion lupakirjaa. Tähän ryhmään lukeutuvat lainaavat vuosittain 750,000,000 dollaria. Lainatessaan rahaa he ottavat takeeksi kiinnityksen lainaajan omaisuuteen. Viimeaikoina on tullut hyvin yleiseksi että he lainaavat työläiselle hänen vielä saamatonta työpalkkaansakin vastaan. Tällainen lainaus olisi useassa valtiossa lakivastaista, mutta lakia tällaisessa tapauksessa kierretään siten, että lainan antaja "os-

taa" työläisen työpalkan, täten välttyn "lainaamasta".

Tämän ryhmän toiminta on tavallisesti hyvin hämäräperäistä, etupäässä sen tähden, että he perivät tavattoman korkean koron lainaamalleen rahalle.

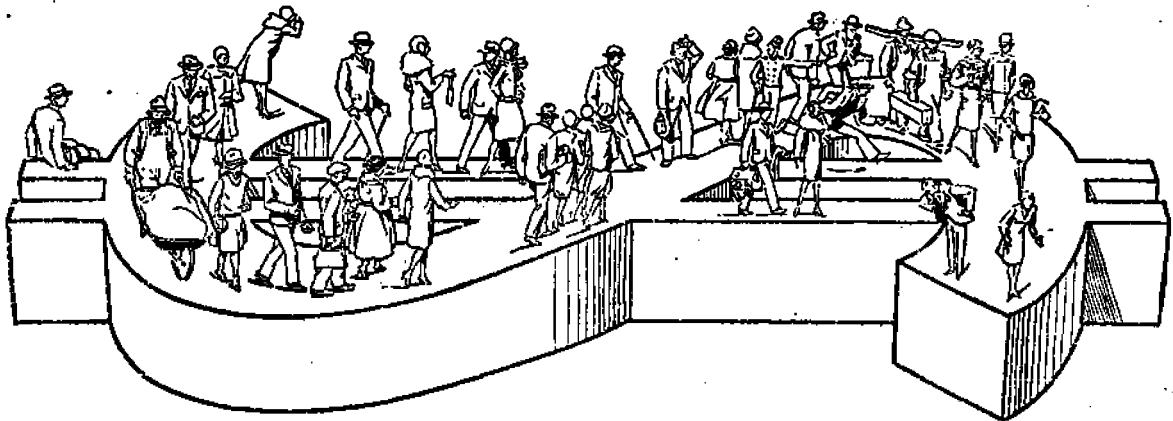
Panttilainajaat. Nämä historialliset nykkyrit lainaavat 600,000,000 dollaria vuosittain. Tämä ryhmä on pienemmän päin, sillä uudemmat lainaajat ovat paremmin yleisön suosiossa kuin nämä surullista kuuluisuutta saavuttaneet nykkyrit. Näillä on kuitenkin olemassaolonsa perusta siinä että kaikkein köyhimmätkin voivat heiltä saada muutaman dollarin jos heillä vaan on jotain arvokasta jätettäväksi panttiin. Panttilainajilla on taipumusta spesialiserautua kukin omalle alalleen. Toiset ottavat vastaan pukuja, toiset

pienemmät lainat, nousevat yli 100,000,000 dollarin vuodessa.

Teollisuuspankit viidennellä tilalla pienien lainojen antajana ovat teollisuuspankit joiden antamien lainojen yhteinen summa nousee vuosittain 360,000,000 dollariin. Tyypillisenä tässä ryhmässä on The Morris Plan pankit. Tähän kuuluu 110 yhtiötä jotka vuosittain tekevät 200,000,000 dollarin liikkeen kolmessa kymmenessä viidessä valtiossa 142 konttorissa välityksellä.

Toisia teollisuuspankkiryhmiä on National Wimsett, Citizens ja Trustees Systemeit. Nämä antavat lainoja viidestä tuhannesta dollarista alaspäin.

"Personal Loan Department". Viimeisen kolmen vuoden ajalla ovat useat huomatta-

Kaikkivaltias dollari johtaa ihmisten askeleita. Heidän tekonsa, toimintansa ja ajatuksensa keskipisteenä on dollari. — Hyvä ja paha, oikeus ja väärä määritellään aina sen mukaisesti missä dollari on lähimpänä

juveelitavaroita kun taas toisille kelpaa vaikka minkälainen rikkama.

Lupakirjalla toimivat lainaajat. Neljäntenä ryhmänä liikkeen suuruuden perusteella on kokonaan uusi rahanlainaaja joka on ilmestynyt näyttämölle vasta viimeisen viidentoista vuoden aikana. Tämän ryhmän antama laina vuosittain on 500,000,000 dollaria. Nykyään tällaisia liikkeitä on noin kolme tuhatta. Nämä antavat ainoastaan pienempiä lainoja kiinnitystä vastaan, tavallisesti kolmesta sadasta dollarista alaspäin. Tällä alalla toimivat yksityiset liikkeet ovat muodostaneet useita huomattavia koko maata käsittäviä yhtymiä. Kaksi tällaista yhtymää toimii 350 kaupungissa ja heidän antamansa, 300 dollarin tai

vimmat pankit järjestäneet pienien lainojen antamiseksi erityisen osaston paikkinsa yhteyteen. Huomattavin näistä on The National City Bank, mutta myöskin noin satakunta muuta pankkia jotka ovat alkaneet järjestelmään pieniä lainoja sellaisille joilla ei ole asetettavana tavallisen pankin vaatimia takauksia. Tämä on yksi nopeimmin leviäviä liikehaaroja. Edellämainittu National City Bank avasi tällaisen departmentin toukokuussa 1928 ja viime vuoden loppuun mennessä se oli antanut 67,000 eri lainaa joiden yhteinen summa oli 23,000,000 dollaria.

Luottoyhdistykset. Noin kaksikymmentä vuotta sitten alkoi muodostua luottoyhdistyksiä ja nykyään niitä on noin tuhannen vai-

heille ja niiden antamat lainat nousevat 62,-500,000 dollariin vuodessa. Niitä on kolmesakymmenessä kahdessa valtiossa ja niiden jäsenluku sanotaan olevan 300,000.

Näiden lisäksi on vielä olemassa "Remedial Loan Society" joka alkuaan muodostettiin puolittain hyväntekeväisyystarkoitukse'ssa. Tähän ryhmään kuuluu 27 järjestöä, joista suurin on Provident Loan Society, tehden liikettä \$41,000,000 vuodessa yksistään New Yorkin kaupungissa.

Mainitseuinen arvoinen on myöskin "Axias"-säästö ja lainaus yhtiöt. Ne toimivat enimmäkseen ulkomaalaisten keskuudessa ottaen ja antaen lainoja. Nämä antavat lainoja \$50,000,000 vuodessa.

Työnantajat ovat myöskin järjestäneet useanlaisia lainaussysteemiä joiden välityksellä lainaavat työläisilleen. Tällaisia lainoja sanotaan tehtävän noin 20,000,000 dollaria vuosittein.

Se näennäinen hyvinvointi josta niin paljon puhutaan todellisuudessa lepääkin velkakirjojen varassa. Amerikan kuluttajat on kuormitettu luotolla ja kiinnitetty velkakirjoilla. Heille myydään tuotteita vaikka heillä ei ole rahaa millä ostaa. Amerikan talouselämä ei ole läheskään niin terveellä pohjalla kuin yleensä otaksutaan, sillä velkakauppaa ei voida pitää todellisen hyvinvoinnin merkkinä.

Nämä luottolaitokset imevät lainojensa avulla Amerikan kansalta huikeita summia. Ne ovat yhteiskunnan syöpäläisiä joiden hävittäminen on välttämätöntä yhteiskunnan turvallisuudenkin kannalta katsottuna. Mut-

ta niitä ei voida tämän epäterveen järjestelmän vallitessa hävittää sillä ne kuuluvat yhtenä osana nykyiseen järjestelmään. Epäterve järjestelmä kasvattaa epäterveen hedelmän ja tämä on yksi sen viheliäisimmistä hedelmistä.

Vähittäismaksulla ostajat joutuvat maksamaan keskimäärin 25 prosenttia korkoa vuodessa ja useasti paljon enemmänkin. Laillistutetut pienien lainojen antajat ottavat erilaista korkoa riippuen siitä mihin ryhmään he luokutuvat. Luottoyhdistykset ottavat kuudesta kahdeksaantoista prosenttiin, teollisuuspankit yhdeksästätoista kolmeenkymmeneen viiteen prosenttiin ja panttilainaajat kolmesakymmenestä sataan kahteenkymmeneen prosenttiin. Voiton kuitenkin vie sellaiset koronkiskurit jotka toimivat ilman lupakirjaa, sillä heidän perimällään korolla ei ole oikeastaan mitään rajaa, useasti se vaihtelee 240:stä tuhanteen prosenttiin.

Lakisäädöksiä avulla yritetään kyllä tällaista luonnotonta koronkiskontaa rajoittaa, mutta lakipykälät eivät auta niitä jotka tarvitsevat lainaa. Heidän täytyy mennä koronkiskurin puheille ja maksaa hänelle vaatimansa korko. Korko vaihtelee sen mukaisesti miten luotettavat tai epäluotettavat taheet lainaajalla on asetettavana. Jos hänellä on tarpeeksi kiinteimistöä niin hän voi saada lainan tavallisesta pankista kuuden prosentin korolla. Mutta ellei kiinteimistöä ole niin silloin täytyy turvautua tähän monikirjavaiseen syöpäläisten laumaan joka elää ja vaurastuu kanssaihmistensä hätätilan kustannuksella.

Sellainen järjestelmä, jonka alaisena ihmiset ovat pakoitettuja elämään velkakirjan varassa, ei ole mitään hyvää järjestelmä.

